

در این مقاله می آموزیم:

- ✓ افزایش سرمایه چیست و به چه دلیل انجام می شود؟
- ✓ انواع روش های افزایش سرمایه کدامند؟
- ✓ معایب و مزایای افزایش سرمایه
- ✓ حق تقدم چیست؟
- ✓ قیمت سهام پس از افزایش سرمایه چگونه محاسبه می شود؟

افزایش سرمایه چیست و چرا انجام می شود ؟

هرگاه شرکت برای توسعه فعالیت‌های خود (مثلاً تاسیس یک خط تولید جدید یا تاسیس یک کارخانه دیگر و ...) به منابع مالی جدید نیاز داشته باشد، با پیشنهاد اعضای هیئت مدیره ، سهامداران شرکت موضوع افزایش سرمایه را در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده (مراجعه به [فایل انواع مجامع شرکت ها](#)) مورد بررسی و رأی‌گیری قرار می‌دهند تا سرمایه شرکت به میزان مورد نظر افزایش پیدا کند.

انواع روش های افزایش سرمایه

انواع روش های افزایش سرمایه عبارتند از:

- از محل سود انباشته و اندوخته (در قالب سهام جایزه)
- از محل آورده نقدی و مطالبات (در قالب حق تقدم)
- از محل صرف سهام

افزایش سرمایه از محل سود انباشته و اندوخته

در این روش شرکت سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه را به سهامداران می‌دهد (برای این کار نیازی به پرداخت وجه توسط سهامداران نمی‌باشد).

اما دلیل این کار چیست؟

چون شرکت سود انباشته قابل توجهی دارد، تصمیم می‌گیرد از محل سود انباشته افزایش سرمایه خود را انجام دهد.

شرکت پس از افزایش سرمایه، سود سهم را در قالب **سهم جایزه** به سهامداران خود پرداخت می‌کند. (که عموماً پس از چند ماه به صورت خودکار به پورتنفوی سرمایه گذاری اضافه خواهد شد)

قیمت سهم پس از افزایش سرمایه

پس از افزایش سرمایه برآورد قیمت جدید سهام را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد:

$$\frac{\text{قیمت قدیم}}{\text{نسبت افزایش} + 1} = \text{قیمت جدید}$$

به عنوان مثال فرض کنید قیمت یک شرکت قبل از بسته شدن (برای مجمع عمومی فوق العاده) ۱۵۰۰ ریال و در مجمع افزایش سرمایه ۵۰٪ از محل سود انباشته و اندوخته تصویب شده باشد؛ حال قیمت جدید سهم برابر است با:

$$\frac{1500}{1 + 50\%} = 1000$$

افزایش سرمایه از محل آورده نقدی و مطالبات

در این روش شرکت، سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه را به ازای دریافت ۱۰۰۰ ریال برای هر حق تقدم (به قیمت اسمی سهم) به سهامداران می‌فروشد.

هیات‌مدیره در مجمع فوق‌العاده تصمیم می‌گیرد از محل آورده نقدی یا مطالبات سهامداران افزایش سرمایه خود را انجام دهد. بنابراین شرکت به منظور افزایش سرمایه ابتدا به سهامداران خود این حق را می‌دهد تا افزایش سرمایه دهند و این حق را به صورت برگه‌هایی با نام حق تقدم به سهامداران خود اعلام می‌کند.

اما دلیل این کار چیست؟

چون شرکت در این حالت شرکت یا **سود انباشته کافی ندارد** و یا **تصمیم استفاده از سود انباشته** را برای افزایش سرمایه ندارد.

قیمت سهم پس از افزایش سرمایه

پس از افزایش سرمایه برآورد قیمت جدید سهام را می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد:

$$\frac{\text{قیمت قدیم} + (۱۰۰۰ \times \text{نسبت افزایش})}{\text{نسبت افزایش} + ۱} = \text{قیمت جدید}$$

به عنوان مثال فرض کنید قیمت یک شرکت قبل از بسته شدن (برای مجمع عمومی فوق العاده) ۱۵۰۰ ریال و در مجمع افزایش سرمایه ۵۰٪ از محل آورده نقدی و مطالبات تصویب شده باشد؛ حال قیمت جدید سهم برابر است با:

$$\frac{(1000 \times 50\%) + 1500}{1 + 50\%} = 1667$$

افزایش سرمایه از محل صرف سهام

در روش سوم با سلب حق تقدم سهامداران، سهام جدید ناشی از افزایش سرمایه به قیمت بازار مورد پذیره نویسی کلیه متقاضیان قرار می گیرد.

سوالات رایج

در چه صورت افزایش سرمایه شرکت به سهامداران تعلق می گیرد؟

افزایش سرمایه به سهامداری تعلق می گیرد که در تاریخ اجرای مصوبه مجمع عمومی فوق العاده شرکت مبنی بر افزایش سرمایه، مالک سهام شرکت باشد. (به عبارتی دیگر سهم خود را تا زمان برگزاری مجمع نفروخته باشد)

اوراق جدید ناشی از افزایش سرمایه شرکت را چگونه می توان دریافت کرد؟

معمولاً این اوراق (حق تقدم و سهام جایزه) به صورت خودکار پس از چندماه در پورتفوی سرمایه گذاری قابل مشاهده خواهد بود اما برای اطلاع از نحوه و زمان دریافت اوراق می توان با امور سهام شرکت مربوطه ارتباط برقرار کرد.

گواهی حق تقدم خرید سهام چیست؟

زمانی که یک شرکت از محل آورده نقدی افزایش سرمایه می دهد، به سهامداران شرکت (نسبت به تعداد سهامی که دارد) حق تقدم خرید سهام، تعلق می گیرد که سهامداران آن شرکت، به نسبت سهم خود، مالک آن شرکت محسوب می شوند و در خرید سهام جدید شرکت نیز در اولویت قرار دارند. به این اولویت، **حق تقدم خرید سهام** می گویند

سهامداران فعلی چگونه از تصمیم شرکت برای افزایش سرمایه مطلع می شوند؟

بعد از به تصویب رسیدن افزایش سرمایه در مجمع عمومی فوق العاده توسط سهامداران، این در روزنامه کثیرالانتشاری که به عنوان روزنامه رسمی شرکت انتخاب شده، منتشر می شود تا همه سهامداران از این تصمیم مطلع شوند. البته در سایت **کدال** هم این آگهی منتشر می شود.

چگونه باید حق تقدم خود را به سهم تبدیل بکنم؟

فرم استفاده از حق تقدم را در مهلت تعیین شده (که معمولاً ۶۰ روز است) تکمیل و برای شرکت ارسال کنید. (این فرم هم در سایت شرکت مورد نظر و هم در سایت [کدال](#) موجود است)

بنابراین علاوه بر تکمیل فرم، به ازای هر حق تقدم، مبلغ ۱۰۰ تومان (قیمت اسمی سهام) را به حساب شرکت واریز نمایید تا سهام جدید، به نامتان صادر شود

نمی خواهم حق تقدم خود را به سهم تبدیل بکنم. آیا امکان فروش آن فراهم است؟

پس از انتشار حق تقدم، چندین روز وقت برای فروش و یا حتی اضافه کردن (خرید) حق تقدم جدید دارید.

به هر دلیلی نه توانستم حق تقدم خود را بفروشم و نه فرم استفاده از حق تقدم را پر کردم حال باید چه کنم؟

برخی از سهامداران ممکن است به علت عدم اطلاع از افزایش سرمایه شرکت و یا هر دلیل دیگر، در مهلت تعیین شده هیچ اقدامی نکنند. در این حالت، شرکت پس از پایان مهلت مقرر، حق تقدم باقیمانده را با قیمت روز بازار، در بورس فروخته و مابه التفاوت قیمت اسمی و قیمت بازار را به حساب سهامدارانی که از حق تقدم خود استفاده نکرده‌اند، واریز می‌کند.

آیا شرکت می تواند کاهش سرمایه هم بدهد؟

اگر بر اثر زیان های وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از بین برود، هیأت مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا موضوع انحلال یا بقاء شرکت مورد شور و رأی واقع شود. هرگاه مجمع مزبور رأی به انحلال شرکت ندهد باید در همان جلسه سرمایه شرکت را به مبلغ سرمایه خود کاهش دهد.

نگارنده: محسن تقی نژاد

